

Economisch ondersteuningsbeleid. — Richtlijnen VL7
Toepassing van de wet van 4 augustus 1978 betreffende de economische expansie van kleine ondernemingen

VOORWOORD

Vlaanderen is steeds een land van kleine ondernemingen geweest. De overheid is zich van dit belang bewust. Het is niet toevallig dat het KMO-beleid als een afzonderlijke bevoegdheid wordt beschouwd. En ook op het gebied van wetgeving en steunmaatregelen wordt specifiek aandacht besteed aan de kleine ondernemingen. In de toekomst zal het belang van de kleine ondernemingen nog groter worden. Terwijl Vlaanderen in de jaren zeventig mee kon groeien dank zij grote buitenlandse investeringen, is dit nu niet meer het geval. Wij zullen het dan ook meer van onze eigen ondernemingen moeten hebben.

Sinds 1978 bestaat er een specifieke wetgeving op de economische expansie van kleine ondernemingen. Sindsdien werd de reglementering geregeld geactualiseerd. De laatste wijzigingen dateren van 1 november 1998. Vandaar ook dat het nodig was om een nieuwe brochure op te stellen waarin de nieuwe benadering wordt toegelicht.

Met de nieuwe richtlijnen is de basissteun afgeschaft. De Vlaamse regering opteert ervoor om de expansiesteun maximaal voorwaardelijk toe te passen zonder afbreuk te doen aan de maximum steunplafonds. De basissteun wordt geïncorporeerd in de starters- en tewerkstellingssteunpercentages. Het begrip strategisch belang wordt inhoudelijk uitgebreid.

Vanuit budgettaire én ecologische overwegingen is in de ecologiesteun ook meer selectiviteit gebracht. Voor de KO's wordt de ecologiesteun verhoogd tot 20 procent. In het kader van het bevorderen van hernieuwbare energie komen investeringen terzake door ondernemingen die de energiemarkt niet domineren, voortaan in aanmerking voor steun.

De nieuwe richtlijnen vergemakkelijken de subsidiëring van toeleveranciers. Tools at vendor worden behandeld als gewone investeringen.

Voortaan is er ook steun voor investeerders die ondernemingen overnemen. Dit moet overnames bij faillissementen vereenvoudigen. Voorwaarde is dat ten minste 50 procent van de tewerkstelling behouden blijft.

Deze wijzigingen moeten bijdragen tot een efficiënte steunverlening aan kleine ondernemingen. Het blijft echter maar een instrument. Uiteindelijk zijn het de ondernemers die van de maatregelen gebruik moeten maken. Zij moeten er voor zorgen dat Vlaanderen een ondernemend land blijft. Ik wens hen alvast alle succes toe.

Ondernemingen die een beroep wensen te doen op de expansiesteun, kunnen terecht bij de bevoegde ambtenaren van de administratie economie. Zij zijn het best geschikt om de wetgeving uit te leggen en de aanvragen te begeleiden.

Eric Van Rompuy,
Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

WOORD VOORAF

Met ingang van 1 november 1998 heeft de Vlaamse regering de richtlijnen voor de behandeling van aanvragen om expansiesteun van kleine ondernemingen op een aantal punten gewijzigd.

De wijzigingen hebben tot doel de expansiesteun te optimaliseren en efficiënter aan te wenden. De steun wordt selectiever, enerzijds door de basissteun af te schaffen, anderzijds door de ecologiesteun, de starterssteun en de tewerkstellingssteun te verhogen. Het strategisch belang werd uitgebreid met een aantal nieuwe criteria.

Een aantal voorstellen van het Vlaams Parlement werden opgenomen in de nieuwe richtlijnen, zoals overnamesteun, toeleveringsbeleid, compensatie bij lagere omzet wegens openbare werken, terugvordering van steun bij niet naleving van de informatieprocedures ingeval van collectief ontslag.

De richtlijnen werden afgestemd op de EU-reglementering, o.m. inzake gecombineerd vervoer en maximumsteun.

Deze brochure is bestemd voor de ondernemingen en andere geïnteresseerden die zich willen informeren over de economische expansiesteun voor kleine ondernemingen in het Vlaamse Gewest.

Over de expansiesteun voor middelgrote en grote ondernemingen is een afzonderlijke brochure beschikbaar.

Voor nadere inlichtingen kan u terecht bij de administratie Economie, afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Alfons Maes,
directeur-generaal van de administratie Economie
ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

INLEIDING

De hierna volgende richtlijnen bevatten de voorwaarden tot toekenning van een rentetoeelage, kapitaalpremie en vrijstelling van onroerende voorheffing aan kleine ondernemingen, opgericht naar Belgisch recht met een exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest en die investeren in het Vlaamse Gewest.

Deze richtlijnen gelden voor alle aanvragen om expansiesteun die vanaf 1 november 1998 worden geregistreerd bij :

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
 Administratie Economie
 Afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid
 Kleine Ondernemingen
 Markiesstraat 1 te 1000 Brussel
 tel. : (02)553 48 28
 fax : (02)553 37 88
 e-mail : ewbl.aeo@ewbl.vlaanderen.be
 website : www.vlaanderen.be/ned/sites/economie/econ_f.htm

De tegemoetkomingen kunnen alleen worden toegekend aan ondernemingen die voldoen aan alle wettelijke bepalingen op het ogenblik van de registratie van de aanvraag, wat o.m. inhoudt dat de onderneming juridisch opgericht moet zijn, een BTW-nummer moet bezitten en, als wettelijk vereist, in het handelsregister ingeschreven moet zijn.

Bovendien moeten ze voldoen aan de bepalingen betreffende de vestiging, uitbreiding en exploitatie van ondernemingen en aan de vigerende milieureglementering.

HOOFDSTUK I. — *Algemene toelichtingen*

1. 1 Definitie van kleine ondernemingen

Kleine ondernemingen, opgericht naar Belgisch recht, komen in aanmerking voor expansiesteun als zij voldoen aan alle volgende voorwaarden :

1. minder dan 50 werknemers tewerkstellen, en
  2. een jaaromzet hebben van maximum 7 miljoen euro
- of
- een balanstotaal van maximum 5 miljoen euro (1 euro is 40,3399 fr.), en
  3. beantwoorden aan het onafhankelijkheids criterium.

Worden als ondernemingen beschouwd :

De natuurlijke personen die koopman zijn of een zelfstandig beroep uitoefenen, de vennootschappen die de rechtsvorm van een handelsvennootschap hebben aangenomen, de Europese economische samenwerkingsverbanden en de economische samenwerkingsverbanden die beschikken over een exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest of zich ertoe verbinden in het Vlaamse Gewest een exploitatiezetel te vestigen.

De verenigingen zonder winstoogmerk, die beschikken over een exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest of zich ertoe verbinden in het Vlaamse Gewest een exploitatiezetel te vestigen, kunnen uitzonderlijk als onderneming worden beschouwd (cf. 3.3, nr. 14 en 3.1.7).

1.1.1 Tewerkstelling

De tewerkstelling wordt berekend aan de hand van het aantal werknemers die in de onderneming waren tewerkgesteld in de referentieperiode.

Onder referentieperiode wordt verstaan de laatste 4 kwartalen voor de 12 maanden die de registratiedatum van de aanvraag voorafgaan.

Voor de berekening van de tewerkstelling wordt het totale aantal arbeidsdagen gepresteerd gedurende de referentieperiode gedeeld door 251 of 303, naargelang respectievelijk de 5-daagse of 6-daagse werkweek wordt toegepast.

Het aantal arbeidsdagen wordt aangetoond door het RSZ-attest nr. K/ATTN/409/4.

Voor de berekening van het aantal havenarbeiders wordt het aantal gepresterde taken gedurende de referentieperiode gedeeld door het gemiddelde aantal gepresterde taken tijdens deze periode.

Het bewijs van de tewerkstelling in ondernemingen die ressorteren onder de verschillende paritaire subcomités van de havens wordt bijkomend geleverd door attesten van de bevoegde werkgeversorganisaties in de verschillende havens.

1.1.2 Jaaromzet en balanstotaal

Een jaaromzet hebben van ten hoogste 7 miljoen euro of een balanstotaal van maximum 5 miljoen euro in het boekjaar dat voorafgaat aan het jaar van de aanvraag.

De jaaromzet en het balanstotaal van de steunaanvragende onderneming worden samengeteld (zonder te consolideren) met de jaaromzet en het balanstotaal van :

1. alle ondernemingen waarvan de steunaanvragende onderneming rechtstreeks of onrechtstreeks 25 % of meer van het kapitaal of de stemrechten in handen heeft, en
2. alle ondernemingen die rechtstreeks of onrechtstreeks 25 % of meer van het kapitaal of de stemrechten van de steunaanvragende onderneming in handen hebben.

De referentieperiode is het laatst afgesloten boekjaar voor de registratiedatum van de aanvraag. Als het een boekjaar betreft van meer of minder dan 12 maanden, wordt de omzet herberekend tot een kalenderjaar. Voor recentelijk opgerichte ondernemingen waarvan de jaarrekening nog niet is afgesloten, steunt men op een financieel plan van het eerste productiejaar.

Als de aandelen aan toonder zijn, dient de onderneming op eer te verklaren dat zij niet voor 25 % of meer in handen is van een grote onderneming of van verscheidene grote ondernemingen gezamenlijk.

1.1.3 Maatschappelijk kapitaal en onafhankelijkheidscriterium

Minder dan een vierde van het kapitaal of de stemrechten mag in het bezit zijn van een of verschillende grote ondernemingen gezamenlijk. Onder grote onderneming verstaat men een onderneming die 250 of meer werknemers telt, en/of een jaaromzet heeft van meer dan 40 miljoen euro en een balanstotaal van meer dan 27 miljoen euro.

Op deze regel bestaan de volgende uitzonderingen :

als de onderneming in handen is van openbare participatiemaatschappijen, van ondernemingen voor risicokapitaal of van institutionele beleggers, mits deze individueel noch gezamenlijk in enig opzicht zeggenschap over de onderneming hebben;

als de onderneming wegens de spreiding van het kapitaal (vb. vanwege de uitgifte van aandelen aan toonder) de samenstelling van haar aandeelhouderschap niet precies kent, mag worden voortgegaan op een verklaring van de onderneming dat zij redelijkerwijs veronderstelt niet voor 25% of meer in handen te zijn van een grote onderneming of van verscheidene grote ondernemingen gezamenlijk.

Ondernemingen die niet aan een van deze drie voorwaarden voldoen, vallen onder toepassing van het decreet van 15 december 1993 of de wet van 30 december 1970.

Deze ondernemingen dienen hun aanvraag in bij :

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Administratie Economie
Afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid B Middelgrote en Grote Ondernemingen
Markiesstraat 1 te 1000 Brussel
tel. : 02/553 37 48
fax : 02/553 37 88
e-mail : ewbl.aeo@ewbl.vlaanderen.be
website : www.vlaanderen.be/ned/sites/economie/econ__f.htm

1. 2 Omschrijving van de steunmaatregelen

1.2.1 Rentetoelage

Dit is een tegemoetkoming in de rente van de leningen die de ondernemingen bij een erkende kredietinstelling aangaan voor het financieren van investeringen.

1.2.2 Leasingpremie

Dit is een tegemoetkoming in de rente die een onderneming betaalt op een leasingcontract dat werd afgesloten bij een erkende leasingmaatschappij (cf. 4.1.2) voor het financieren van investeringen.

1.2.3 Kapitaalpremie

Dit is een subsidie voor de investeringen die de onderneming financiert met eigen middelen.

1.2.4 Vrijstelling van de onroerende voorheffing

Dit is een fiscaal voordeel dat toegekend wordt op de aanvaarde investeringen die onroerend zijn van nature of door bestemming.

HOOFDSTUK II. — *Aanvraagprocedures & termijnen*

2. 1 Aanvraagprocedures

2.1.1 Waar en hoe in te dienen ?

De aanvragen tot rentetoelage/kapitaalpremie en vrijstelling onroerende voorheffing moeten op het daartoe bestemde aanvraagformulier ingediend worden bij de :

Afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid
Kleine Ondernemingen
(zelfde adres als hierboven)

In de periode van 1 januari 1999 tot 31 december 2001 dient de aanvrager met betrekking tot de financiële gegevens in het aanvraagformulier de keuze te maken tussen euro of Belgische frank. De keuze die gemaakt werd, is onomkeerbaar en blijft behouden bij de indiening van een aanvraag tot uitbetaling.

2.1.2 Door wie in te dienen ?

1. Bij volledige of gedeeltelijke financiering van de investeringen met een termijnekrediet of een leasingverrichting :

In dat geval moet de aanvraag ingediend worden door de erkende kredietinstelling respectievelijk leasingmaatschappij.

Deze zorgen zelf voor het kopiëren van de aanvraagformulieren met behoud van de bladschikking.

2. Bij volledige financiering met eigen middelen :

In dat geval kan de onderneming zelf haar aanvraag indienen op het bovenvermelde adres. Hier zijn modelaanvraagformulieren verkrijgbaar.

2. 2 Termijnen

2.2.1 Indienen aanvraag investeringssteun

De aanvraag om investeringssteun moet op de afdeling ingediend zijn uiterlijk op de laatste dag van de twaalfde maand volgend op de maand waarin de reële investeringen zijn aangevat. De oudste factuur of betaling mag niet ouder zijn dan 12 maanden op het moment van de aanvraag (cf. 2.2.3).

Behoudens beperkte voorschotten die zijn vastgelegd in een verkoopovereenkomst en met een maximum van een derde van de totale kostprijs (exclusief BTW) zijn zowel facturen als betalingen die aan deze indieningsvoorwaarde niet voldoen onontvankelijk.

2.2.2 Indienen aanvraag leasingpremie

De dossiers voor leasingverrichtingen moeten uiterlijk 12 maanden na de datum van het afsluiten van het leasingcontract worden ingediend.

2.2.3 Minimumtermijn

De minimumtermijn tussen twee aanvragen, waarvan de eerste werd goedgekeurd, moet minstens 12 maanden bedragen.

Als datum van aanvraag geldt de eerste dag van de maand waarin het dossier op de afdeling werd ingediend.

2.2.4 Beëindiging investeringen

De investeringen moeten beëindigd zijn binnen 24 maanden die volgen op de datum van de aanvraag om expansiesteun. Bij wijze van uitzondering en met een grondige verantwoording kan een verlenging van deze termijn worden toegestaan.

HOOFDSTUK III. — *Subsidiabele en uitgesloten investeringen*

3. 1 Subsidiabele investeringen

Enkel de investeringen die in opdracht van de onderneming worden uitgevoerd en die bestemd zijn voor de uitoefening van de beroepsactiviteit komen in aanmerking voor subsidiëring.

Ook de investeringen door een patrimoniumvennootschap, behorend tot de groep van de exploitatievennootschap, komen in aanmerking op voorwaarde dat :

- a) de steun de exploitatievennootschap ten goede komt;
- b) elke rechtspersoon betrokken bij een financiering met vreemde middelen in het financieringscontract optreedt als medekredietnemer of borgsteller;
- c) de aanvraag door de betrokken rechtspersonen samen wordt ingediend;
- d) de patrimoniumvennootschap alleen werkt voor de eigen groep;
- e) de aangerekende vergoeding aan de normale marktvoorwaarden voldoet.

Opmerkingen :

1. Indien er verschillende exploitatievennootschappen zijn in combinatie met een patrimoniumvennootschap die gebruik maken van een investering gerealiseerd door een patrimoniumvennootschap, dan dient per exploitatievennootschap een dossier ingediend te worden.

2. De groep waartoe de patrimoniumvennootschap en de exploitatievennootschap dienen te behoren, kan als volgt gedefinieerd worden :

ofwel participeert de patrimoniumvennootschap voor ten minste 25 % in de exploitatievennootschap, of omgekeerd.

of, indien er geen rechtstreekse of onrechtstreekse banden bestaan tussen de patrimoniumvennootschap en de exploitatievennootschap, moeten een aantal aandeelhouders dezelfde zijn in beide vennootschappen.

3. In het kader van de KO-definiëring dienen in geval van een patrimoniumvennootschapsexploitatievennootschapsdossier de balanstotalen en omzetcijfers van de exploitatievennootschap en de patrimoniumvennootschap steeds samengeteld te worden.

4. De investeringen, gerealiseerd door een patrimoniumvennootschap en gefinancierd met subsidiabele eigen en/of vreemde middelen, komen in aanmerking voor subsidiëring ook indien de terbeschikkingstelling aan de exploitatievennootschap gebeurt via leasing.

5. Indien de patrimoniumvennootschap als naakte eigenaar een gebouw aankoopt en de exploitatievennootschap het vruchtgebruik, dan komt het gebouw niet in aanmerking voor steun.

6. De uitbetaling van de steun toegekend voor de investeringen en toebehorend aan de patrimoniumvennootschap dient rechtstreeks aan de exploitatievennootschap te gebeuren.

7. De ontvankelijkheid van de roerende investeringen door een patrimoniumvennootschap is enkel van toepassing voor VL7-dossiers en kan niet retroactief toegepast worden op VL6-dossiers.

De afschrijvingsduur van de investeringen moet ten minste 3 jaar bedragen en moet conform de boekhoudwetgeving zijn.

Voor de volgende beroepsmatige investeringen kan een subsidie worden toegekend.

3.1.1 Gebouwen

1. De aankoop, inbreng, leasing, oprichting en verbouwing van gebouwen zijn subsidiabel.

Huur is uitgesloten.

2. Bij aankoop van gebouwen moet steeds de volle eigendom aangekocht worden; noch de aankoop van alleen het vruchtgebruik noch die van alleen de naakte eigendom zijn aanvaardbaar.

3. Bij inbreng van een gebouw in een vennootschap kan een kapitaalpremie worden toegekend, op voorwaarde dat vroeger geen kapitaalpremie en/of rentetoelage werd toegekend voor de verwerving van het gebouw (inbreng gaat gepaard met kapitaalverhoging).

uitzondering : er wordt geen subsidie toegekend wanneer het gebouw dat ingebracht werd voorheen al door de onderneming gebruikt werd.

4. Enkel het gedeelte van de gebouwen dat uiterlijk 24 maanden na de aanvraag om expansiesteun voor beroepsdoeleinden wordt aangewend, komt in aanmerking voor subsidiëring. Na een gemotiveerde aanvraag (b.v. uitlopen van het investeringsprogramma wanneer de oorzaak bij derden ligt) kan deze termijn verlengd worden.

3.1.2 Nieuw materieel

1. De investeringen in materieel mogen alleen de aankoopprijs (zonder lasten en belastingen) omvatten.

2. Tweedehandsmaterieel is slechts aanvaardbaar in het geval van de overname van een onderneming (zie punt 5.13) of indien het noodzakelijk is om ecologische doelstellingen te verwezenlijken.

3.1.3 Personenvervoer

Autobussen en rollend materieel ten behoeve van een bedrijfsvervoerplan worden aanvaard.

uitzondering : autobussen bestemd voor het openbaar vervoer.

3.1.4 Binnenscheepvaart

De bijzondere richtlijnen voor de binnenscheepvaart met toepassing van de wet van

4 augustus 1978 gelden van 1 juli 1997 tot 31 december 1999. Een afzonderlijke brochure is te verkrijgen bij de afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid.

3.1.5 Immateriële investeringen

1. immateriële investeringen ten behoeve van toekomstige activiteiten van de onderneming, zoals markt- en organisatiestudies en het onderzoek naar of de afwerking van prototypes, nieuwe producten, nieuwe fabricageprocedures en commercialisatiemethodes en de aankoop van licenties en octrooien;

2. immateriële investeringen gericht op een verbetering van de kwaliteitszorg;

3. uitgaven voor opleiding en vorming voor zover deze door de onderneming zelf worden gedaan en met eigen middelen worden gefinancierd en niet worden gesubsidieerd door een VOI (Vlaamse Openbare Instelling);

4. immateriële investeringen die door ondernemingen of instellingen in een clusterverband worden opgezet.

Opmerkingen :

Deze immateriële investeringen moeten geboekt worden op het vastliggend van de bedrijfsbalans.

Bij de ondernemingen die niet onderworpen zijn aan de wet op de jaarrekeningen, mogen deze immateriële investeringen niet geboekt worden onder de rubriek « algemene onkosten ». De afschrijvingsduur voor deze immateriële investeringen dient eveneens minimum 3 jaar te bedragen en conform de boekhoudwetgeving te zijn.

3.1.6 Tools at vendor

Cf. nummer 5.11.

3.1.7 Verenigingen zonder winstoogmerk

Bij investeringen uitgevoerd door een vereniging zonder winstoogmerk komen enkel de roerende investeringen in aanmerking voor subsidiëring.

3. 2 Uitgesloten investeringen

3.2.1 Gronden en gebouwen

1. gronden;

2. de latere aankoop door de vennootschap van een gebouw dat toebehoorde aan een of meer aandeelhouders, aanverwante ondernemingen of een patrimoniumvennootschap;

3. de woongelegenheden van de huisbewaarder, ook wanneer ze bewoond wordt door een RSZ-ingeschrevene;

4. kijkwoningen alsook de inboedel ervan;

5. gebouwen waarvan de eigenaar het recht van gebruik aan derden geeft, via verhuur, terbeschikkingstelling of het verlenen van een exclusief recht (zelfs kosteloos) om een beroepswerkzaamheid uit te oefenen.

uitzondering : de patrimoniumvennootschap onder bepaalde voorwaarden (cf. 3.1).

3.2.2 Materieel en meubilair

1. materieel bestemd voor verhuur;

uitzondering : patrimoniumvennootschap onder bepaalde voorwaarden (cf. 3.1).

2. voorraden;

3. materieel dat tentoongesteld wordt, zelfs als het gaat om door de aanvrager vervaardigde producten;

4. de aankoop van leeg goed : flessen, kratten, vaten, gasflessen..., zelfs als er geen statiegeld wordt aangerekend;

5. tweedehandsmaterieel, tenzij in het geval van de overname van een onderneming (cf. 5.13) of tenzij het noodzakelijk is om ecologische doelstellingen te realiseren;

6. kantoormeubilair, -materieel (b.v. computers voor administratief werk) en -benodigdheden;

uitzondering : specifieke investeringen die verband houden met de overgang naar de euro kunnen beperkt in de tijd wel in aanmerking komen. Deze investeringen moeten rechtstreeks in verband staan met het productieproces of de dienstverlening van de onderneming.

7. materieel voor inwendige organisatie : telefoonsystemen, oproepsystemen, beveiliging, tijdsregistratie,...;

8. de ecologie-investeringen die niet overeenstemmen met de bevoegdheden van de Vlaamse minister bevoegd voor Economie en KMO (cf. 5.10.2).

3.2.3 Goederenvervoer

Alle materieel voor goederenvervoer langs de weg met een nuttig laadvermogen van minder dan 2,5 ton wordt uitgesloten. Ook markt- en winkelwagens zijn uitgesloten.

De ondernemingen met als maatschappelijk doel het vrachttransport krijgen geen subsidie voor hun rollend materieel. Deze regel geldt ook voor alle ondernemingen die diensten verlenen waarin vervoer voor derden is begrepen zoals bv. opslagbedrijven, goederenbehandelingsbedrijven, besteldiensten en verhuismaatschappijen. Andere investeringen worden wel in aanmerking genomen zoals bv. de aanschaf van vorkheftrucks, laad- en losinstallaties, computermaterieel voor dispatching,... In uitzonderlijke gevallen (cf. 5.14) wordt steun verleend voor de aankoop van getrokken/rollend materieel.

3.2.4 Personenvervoer

Alle materieel voor personenvervoer is uitgesloten, behalve autobussen die niet bestemd zijn voor openbaar vervoer (cf. 3.1.3) en rollend materieel ten behoeve van een bedrijfsvervoerplan.

3.2.5 Luchtvervoer

Alle types van vliegtuigen zijn uitgesloten.

3.2.6 Immateriële investeringen

De prijs betaald voor de handelsnaam, cliënteel en goodwill is in elk geval uitgesloten. Ook oprichtings-, krediet- en andere dossierkosten zijn uitgesloten.

3.2.7 Residuwaarde leasing

De residuwaarde van een leasing wordt niet gesubsidieerd als deze waarde in het kapitaalbestanddeel is begrepen.

3. 3 Uitgesloten sectoren

De volgende sectoren en ondernemingen komen niet in aanmerking voor subsidiëring :

1. de sector van de banken en andere financiële instellingen;

2. de verzekeringssector (expertisebureaus inbegrepen);

3. de vastgoedsector (koop, verkoop, verhuur);

4. de zuivere overheids- en marktdominerende ondernemingen, actief in de productie en distributie van energie en water;

5. geneesheren, apothekers, tandartsen, paramedische beroepen, dierenartsen, advocaten en notarissen, alsmede de verenigingen opgericht door deze personen, ongeacht de rechtsvorm van deze verenigingen, zijn uitgesloten krachtens artikel 4 van het KB van 10 oktober 1978 tot uitvoering van de artikelen 1, 2, 5, 7, 10 en 12 van de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering (B.S. van 24 oktober 1978);

uitzonderlijk kunnen deze limitatief opgesomde vrije beroepen in aanmerking komen voor starterssteun en/of inbreidingssteun.

De vrije beroepen die rechtstreeks verband houden met de economische activiteit van de KMO komen wel in aanmerking.

6. de professionele en interprofessionele organisaties;

7. ondernemingen in de sector landbouw, tuinbouw, hydrocultuur, veeteelt, bosbouw, boomkwekerijen, viskweek en visvangst, aqua- en aquicultuur en jacht;

8. sommige ondernemingen die behoren tot de sector recreatie of diensten aan personen :

a) drankgelegenheden die niet van een hotel of restaurant deel uitmaken, alsmede frituren, snackbars, ijs- en tearooms e.d.;

b) feestzalen die geen eigendom zijn van en niet uitgebaat worden door een restaurateur-traiteur;

c) inrichtingen voor vertoningen van films, toneel en andere spektakels;

d) clubs, dranklokalen en dancings;

e) sportcentra;

f) overheidsrecreatiedomeinen;

g) videotheken (verhuring van video-opnamen en -toebehoren);

h) lunaparken, verhuren van amusementsspelen, gocarts, e.d. Tot deze sector behoren eveneens de activiteiten die verband houden met het verhuren van voorwerpen bestemd voor de recreatie, bv. plezierboten, fietsen, stoelen, strandinstallaties, caféspele, videospelen, schouwburgtoebehoren en kostuums;

i) kermisreizigers;

9. kappers, schoonheids- en daarmee gelijkgestelde instituten alsmede de eraan verbonden verkoop van dergelijke producten. Dierenverzorging, dierencrematoria en aanverwanten zijn eveneens uitgesloten;

uitzonderlijk kunnen deze sectoren in aanmerking komen voor starterssteun en/of inbreidingssteun.

10. verhuring van parkeerplaatsen en bergplaatsen;

11. het organiseren van tentoonstellingen, beurzen, congressen en seminaries, evenals de ruimten en accommodaties hiervoor ter beschikking gesteld;

12. exploitatie van benzinepompen en/of servicestations voor zover ze geen eigendom zijn van de zelfstandige ondernemer (carwash wordt wel aanvaard);

13. bejaardentehuizen, bewaarplaatsen voor kinderen, huwelijks- en relatiebureaus, detectivebureaus;

14. de verenigingen zonder winstoogmerk (VZW's), tenzij zij economische activiteiten uitoefenen en zich als toeleverancier vestigen (cf. definitie 5.11);

15. klinische laboratoria of laboratoria voor medische analyses;

uitzonderlijk kan deze sector in aanmerking komen voor starterssteun en/of inbreidingssteun.

16. de openbare besturen en verenigingen van openbare besturen;

17. de zeescheepvaart en visserij;

18. kunstenaars en kunstgalerijen;

19. alle instellingen waar vormen van praktisch en intellectueel onderwijs, scholing en onderricht gegeven worden o.a. autorijsscholen, maneges, taal- en informaticacursussen, africhten van dieren, enz.;

20. sectoren en subsectoren waarvoor bijzondere EU-reglementeringen de uitsluiting of bepaalde uitsluitingen bepalen, of waarvoor geheel of gedeeltelijk andere steunreglementeringen gelden : staal, scheepsbouw, synthetische vezels, automobiel, landbouw, visserij, vervoer, kolenwinning, enz.;

21. ondernemingen met als activiteit het inrichten van veilingen, markten, ...;

22. logiesverstreckende ondernemingen die niet voldoen aan de classificatievoorwaarden om een hotel, motel of pension te exploiteren;

23. ondernemingen met als maatschappelijk doel het vrachttransport worden niet gesubsidieerd voor hun rollend materieel;

in uitzonderlijke gevallen wordt toch een subsidie toegekend voor de aankoop van getrokken/rollend materieel (cf. 3.2.3 en 5.14).

24. ondernemingen waarvan het aandelenkapitaal rechtstreeks of onrechtstreeks voor meer dan 50 % in handen is van de overheid, tenzij de Europese Commissie de voorgenomen steun in overeenstemming acht met de geldende concurrentieregels. Deze dossiers worden vooraf aangemeld bij de Europese Commissie;

25. franchising.

26. eerste verwerking van landbouwproducten van zodra het decreet betreffende het Vlaams Investeringsfonds Agrosector in werking is getreden.

Opmerking : De culturele of toeristische investeringen vermeld onder de punten 8, c), en 11 kunnen in aanmerking komen, indien deze een bedrijfseconomische binding hebben.

3.4 Uitgesloten productieprocédés

Ondernemingen die in hun productieproces een of meer zwarte lijststoffen als actieve stof (d.w.z. als grondstof, halffabrikaat, hulpstof of eindproduct) gebruiken worden uitgesloten van expansiesteun.

De lijst met de « zwarte lijststoffen » werd opgebouwd op basis van het volgende wettelijke kader :

1. de richtlijn 76/464/EEG (lijst I en II) van de Raad van 4 mei 1976 betreffende de verontreiniging veroorzaakt door bepaalde gevaarlijke stoffen die in het aquatisch milieu van de Gemeenschap worden geloosd of haar dochterrichtlijnen;

2. het koninklijk besluit van 2 december 1993 :
    - bijlage V inzake gevaarlijke stoffen waarvan het gebruik onderworpen is aan het verlenen van een voorafgaande vergunning, die in dit geval ook bij de aanvraag voor expansiesteun moet gevoegd worden;
    - bijlage I inzake kankerverwekkende stoffen (stoffen met de vermelding R45);
  3. het koninklijk besluit van 7 maart 1991 houdende het gebruik van CFK's in koelinstallaties;
  4. bepaalde PARCOM Aanbevelingen en Beslissingen (PA of PB).
- Deze lijst kan opgevraagd worden bij de :

Afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid
Kleine Ondernemingen
(zelfde adres als hierboven)

HOOFDSTUK IV. — *Definitie van de subsidiabele financieringsvormen*

4. 1 Vreemde middelen

Onderstaande vreemde middelen komen in aanmerking voor subsidiëring voor zover ze aangewend worden voor de rechtstreekse financiering van de investeringen.

4.1.1 Termijnkredieten en financieringen met een minimumduur van drie jaar aangegaan bij een kredietinstelling of een andere financiële instelling die wordt gecontroleerd door de Commissie voor Bank- en Financierwezen.

Het uitstel van de terugbetaling van het krediet mag maximum drie jaar bedragen.

4.1.2 Leasingverrichtingen met een minimumduur van drie jaar

1. In geval van roerende leasing moet de leasinggever beschikken over de erkenning voor roerende leasing bepaald bij het KB nr. 55 van 10 november 1967.

2. In geval van onroerende leasing moet de leasinggever tot dezelfde groep behoren van een erkende kredietinstelling.

4. 2 Eigen middelen

Voor zover ze aangewend worden voor de rechtstreekse financiering van de investeringen en voldoen aan de hieronder vermelde voorwaarden kunnen eigen middelen eveneens in aanmerking komen voor subsidie.

4.2.1 Deze middelen kunnen o.a. bestaan uit

1. de inbreng van nieuw risicokapitaal;
2. de gereserveerde en ingehouden winsten;
3. afschrijvingen;
4. subsidies, ontvangen tijdens de realisatie van het investeringsprogramma.

4.2.2 Worden gelijkgesteld met eigen middelen

1. voorschotten of leningen van aandeelhouders of aanverwante maatschappijen ongeacht of deze hiervoor al dan niet persoonlijke of andere leningen hebben aangegaan. Deze voorschotten of leningen dienen te worden geblokkeerd voor ten minste drie jaar vanaf het boekjaar waarin de investeringen zijn beëindigd;

2. leningen afgesloten bij familieleden of aanverwanten (eenmanszaken);

3. leverancierskredieten (voor zover er geen kredietinstelling bemiddelt) al dan niet met rente, verleend voor een termijn van maximum 36 maanden (deze termijn gaat in een maand na de factuurdatum) waarvoor de onderneming zich verbindt tot terugbetaling met eigen middelen, d.w.z. zonder een beroep te doen op enige andere vorm van krediet;

4. overbruggingskredieten die worden aangegaan in afwachting van een toekomstige maar vaststaande ontvangst van gelden, op voorwaarde dat deze overbruggingskredieten volledig zijn terugbetaald met eigen middelen voor de kapitaalpremie wordt uitbetaald.

4.2.3 Eigen werk, mits aan volgende voorwaarden wordt voldaan

1. Wanneer de onderneming onderworpen is aan de wet op de jaarrekeningen, moet het eigen werk geboekt worden in de rubriek « vastliggend » van de balans en niet op de rekening « bedrijfskosten ».

2. Wanneer de onderneming niet onderworpen is aan de wet op de jaarrekeningen, mag het bedrag van het eigen werk niet worden geboekt onder de rubriek « algemene onkosten ».

4.3 Niet-subsidiabele financieringsvormen

1. sale- en leaseback;
2. leningen met een levensverzekering (behoudens schuldsaldoverzekering);
3. deviezenkredieten;
4. obligatieleningen, al dan niet converteerbaar;
5. achtergestelde leningen van het Participatiefonds.

HOOFDSTUK V. — *Bepaling van de investeringssteun*

5. 1 De begunstigden worden volgens hun activiteit ingedeeld in twee groepen

5.1.1 Groep A

1. productie-ondernemingen;
2. logiesverstreckende ondernemingen die voldoen aan de classificatievoorwaarden om een hotel, motel of pension te exploiteren;
3. bouwsector (afwerking inbegrepen);
4. ondernemingen die hoofdzakelijk wetenschappelijk onderzoek verrichten;
5. transport;
6. diensten;
7. alle andere ondernemingen die niet tot groep B behoren en niet zijn uitgesloten (cf. 3.3 en 5.1.2).

5.1.2 Groep B

1. handel;

2. kampeertreinen en vakantiedorpen.

Opmerkingen :

1. Wanneer een onderneming tegelijkertijd tot beide bovengenoemde groepen behoort, wordt de bestemming van de investering nagegaan om de groep te bepalen. De subsidiëring vindt plaats op basis van de tegemoetkomingen die voor deze groep vastgesteld zijn.

2. Als de investering een gemengde bestemming heeft, wordt de subsidie zo juist mogelijk berekend in verhouding tot de groep waarvoor de investering bestemd is. Daarbij kunnen gerealiseerde omzet en tewerkstelling bruikbare parameters zijn.

3. Als de investering gedeeltelijk bestemd is voor een uitgesloten sector en een aanvaardbare sector, moet de aanvaardbare sector overwegend zijn (minstens 51%) en wordt de expansiesteun berekend op basis van dat percentage. Ook hier kunnen omzet en tewerkstelling bruikbare parameters zijn.

4. Als de investering hoofdzakelijk bestemd is voor de uitgesloten sector kan er geen subsidie worden toegekend.

5. 2 Minimumbedragen

Na aftrek van 50 % van het gemiddelde van de afschrijvingen van het vierde, derde en tweede boekjaar voorafgaand aan de registratiedatum van de aanvraag, moet de aanvaardbare beroepsinvestering ten minste 2.500.000 fr. bedragen. In geval van starters (cf. 5.8) bedraagt het minimumbedrag 800.000 fr.

Als de afschrijvingsperiode over de drie boekjaren meer of minder dan 36 maanden omvat, wordt het boekjaar met meer of minder dan 12 maanden herberekend tot een kalenderjaar.

Ondernemingen met als maatschappelijk doel het vrachtransport die geen subsidie krijgen voor materieel dienstig voor vervoer van goederen over de weg (m.a.w. die niet onder een van de vijf uitzonderingen vallen zoals vermeld in 5.14), mogen bij wijze van uitzondering de afschrijvingen op dit materieel en de overige afschrijvingen opsplitsen om de afschrijvingsaftrek te berekenen. Voor de berekening van de afschrijvingsaftrek dient men dus geen rekening te houden met de geboekte afschrijvingen op het materieel dienstig voor vervoer van goederen over de weg.

In geval van rentetoelage moeten de subsidiabele vreemde middelen per kredietbedrag of leasingcontract ten minste 1.000.000 fr. bedragen.

Bij starters moeten de subsidiabele vreemde middelen per kredietbedrag of leasingcontract ten minste 400.000 fr. bedragen.

In de praktijk komt het voor dat kredietinstellingen meerdere kleine kredieten toestaan en daarvoor afzonderlijke kredietovereenkomsten of financieringscontracten afsluiten. Een kredietinstelling mag verschillende (deel)kredieten of financieringen samenvoegen om het vereiste minimum kredietbedrag te bereiken door de eerder afgesloten contracten op te nemen in een globale akkoordbrief.

Deze werkwijze is ook mogelijk voor verschillende leasingcontracten afgesloten bij dezelfde leasingonderneming.

Voor ecologie-investeringen geldt een minimum subsidiebedrag van 100.000 fr. (60.000 fr. voor starters), behalve voor de aankoop van nog niet verplichte Euro-motoren door transportondernemingen, waarvoor geen minimumbedrag geldt.

5. 3 Bedrag van de rentetoelage en/of kapitaalpremie

5.3.1 Principe

Het is ten behoeve van de geplande investering, het economische nut, de economische werkelijkheid van de investering, de rentabiliteit en de leefbaarheid van de onderneming, alsmede voor de oogmerken m.b.t. het gewestelijk streekbeleid dat een rentetoelage of kapitaalpremie kan worden toegekend.

Elke steunverlening is ondergeschikt aan de budgettaire mogelijkheden en aan de eventuele opmerkingen van de EU op het vlak van het concurrentiebeleid.

5.3.2 Bepaling van de steunpercentages

Na aftrek van 50 % van het gemiddelde van de afschrijvingen van het vierde, derde en tweede boekjaar voorafgaand aan de registratiedatum van de aanvraag, kan in het licht van de huidige economische omstandigheden, de houding van de EU inzake het concurrentiebeleid en de noodzaak tot een selectieve aanwending van de budgettaire middelen in het kader van het Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie - Kleine Ondernemingen op de aanvaardbare beroepsinvesteringen de volgende subsidie worden toegekend :

Criteria	Subsidie uitgedrukt in % t.o.v. het subsidiabele investeringsbedrag	
	A	B
Groep		
Basissubsidie	0	0
Upgrading steun voor :		
Meertewerkstelling (max.)	10	8
Strategisch belang	5	3
Herlokalisatie wegens dwingende milieuredenen	5	3
Herlokalisatie van zonevreemde ondernemingen	5	3
Starter	7	5
Inbreiding in stedelijk gebied	5	3
Hinder door openbare werken	5	3
Ecologie	20 (1)	20 ¹

Voor groep A bedraagt de totale subsidie maximum 15 % (inclusief de vrijstelling onroerende voorheffing), voor groep B maximum 12% (inclusief de vrijstelling onroerende voorheffing) op de subsidiabele investeringen (d.i. na afschrijvingsaftrek). De ecologiesteen bedraagt 20 % forfaitair (exclusief vrijstelling onroerende voorheffing).

Opmerkingen :

1. De expansiesteen wordt gehalveerd voor de investeringsschijf waarvan de financiering ingedekt wordt door middel van een rechtstreekse tegemoetkoming van het Vlaams Waarborgfonds of via een gewestwaarborg. Deze regel geldt niet voor starters.

Inlichtingen over de tegemoetkoming van het Vlaams Waarborgfonds zijn te verkrijgen bij :

Vlaams Waarborgfonds
p/a NV Beroepskrediet
Waterloolaan 16
1000 Brussel
tel. : (02)289 85 13
fax : (02)289 89 95

2. Er is geen cumulatie mogelijk met enerzijds de subsidie die door andere Vlaamse overheidsinstanties wordt gegeven, zoals het Fonds voor Industrieel Onderzoek in Vlaanderen, het Vlaams Impulsprogramma Milieutechnologie, Toerisme Vlaanderen, het Fonds Film in Vlaanderen of het Vernieuwingsfonds (deze opsomming is niet limitatief) en anderzijds de expansiesteen wanneer beide betrekking hebben op dezelfde investeringen of gedeelten ervan.

3. De kleine ondernemingen die een beroep wensen te doen op extra subsidie van het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (EOGFL) of andere Europese programma's, kunnen de door de Europese Unie vereiste minimumsubsidie van de lidstaat krijgen als uit de contacten met de bevoegde overheid blijkt dat de onderneming wel degelijk in aanmerking komt voor subsidiëring door de Europese Unie.

Als achteraf blijkt dat de Europese Unie geen subsidie heeft toegekend, kan de subsidiëring worden herzien.

Nota

(1) Enkel op de ecologische meerkosten van die investeringen die specifiek gericht zijn op grondstoffenbesparing, energiebesparing of vermindering van milieubelastende effecten.

5.4 Meertewerkstelling

5.4.1 Principe

De meertewerkstellingssteun kan principieel worden toegekend als de onderneming nieuwe arbeidsplaatsen schept.

Voor de berekening van de subsidie als gevolg van de meertewerkstelling zal rekening worden gehouden met de in het aanvraagformulier vooropgestelde tewerkstellingsvooruitzichten.

Op basis van deze gegevens wordt een principiële subsidie toegekend die nadien niet meer verhoogd kan worden. Deze maximale principiële subsidie is slechts definitief verworven na overlegging van de vereiste RSZ-attesten zoals beschreven onder 5.4.2 en 5.4.3.

Als uit de controle en berekening van de RSZ-attesten blijkt dat de werkelijke aangroei kleiner is dan de verwachte, wordt de subsidie herberekend op basis van de werkelijke aangroei.

5.4.2 Definitieve toekenning van de subsidie

De definitieve toekenning van de meertewerkstellingssteun kan pas gebeuren na overlegging van het bewijs dat er effectief meertewerkstelling gerealiseerd werd.

Dit bewijs wordt geleverd door middel van de RSZ-attesten nr. ES/ATT/26 (bewijs in aantal werknemers) en nr. K/ATTN/409/4 (bewijs in aantal gepresteerde arbeidsdagen).

Het bewijs van de tewerkstelling in ondernemingen die ressorteren onder de verschillende paritaire subcomités van de havens wordt bijkomend geleverd door attesten van de bevoegde werkgeversorganisaties in de verschillende havens.

Deze attesten moeten aan de administratie opgestuurd worden uiterlijk 4 1/2 jaar na het kwartaal waarin de aanvraag om expansiesteen werd geregistreerd.

De meertewerkstelling moet aangehouden worden gedurende de vier kwartalen die volgen op de bewijsperiode.

5.4.3 Controle op de effectieve verwezenlijking van de door de onderneming geplande tewerkstellingsvooruitzichten

Om de effectieve meertewerkstelling te berekenen, wordt de vergelijking gemaakt tussen de tewerkstelling tijdens de referentieperiode en de tewerkstelling tijdens de bewijsperiode.

Onder referentieperiode wordt verstaan de laatste 4 kwartalen voor de 12 maanden die de registratiedatum van de aanvraag voorafgaan.

De bewijsperiode bestaat uit vier opeenvolgende kwartalen die mogen worden gekozen uit de periode van vier jaar die volgt op het kwartaal waarin de aanvraag om expansiesteen werd geregistreerd.

Om in aanmerking te komen voor meertewerkstellingssteun moet er 1 voltijdse arbeidsplaats bijkomen.

Personeel met een leercontract wordt ook in de berekening opgenomen.

Als de onderneming reeds voor een vorig dossier meertewerkstellingssteun heeft gekregen, moet rekening worden gehouden met deze steun. Een verrekening over beide dossiers is nodig om overlapping uit te sluiten behalve als het vorige dossier meer dan vijf jaar voor de registratiedatum van de aanvraag werd ingediend.

Tevens wordt onderzocht of de onderneming zelf of de aandeelhouder(s) - als het om een vennootschap gaat - verwant zijn aan andere ondernemingen. In dit geval moeten er van deze aanverwante ondernemingen RSZ-attesten betreffende dezelfde kwartalen opgestuurd worden om na te gaan of er geen opportunistische overplaatsing heeft plaatsgevonden.

Wanneer een nieuwe vennootschap wordt opgericht die in feite de voortzetting is van een eenmanszaak of een vroegere vennootschap, moeten RSZ-attesten van die eerste zaak in aanmerking worden genomen voor de referentieperiode.

5.4.4 Bedrag van de subsidie

De meertewerkstellingssteun wordt berekend op basis van een combinatie van de relatieve en absolute tewerkstellingsaan groei :

Relatieve groei : een subsidie van 0,6 % wordt toegekend op de subsidiabele investeringen voor elk volledig procent meertewerkingstelling in gepresteerde arbeidsdagen;

Absolute groei : een subsidie van 0,2 % wordt toegekend op de subsidiabele investeringen voor elke nieuwe arbeidsplaats.

Het subsidiepercentage wordt evenwel beperkt tot maximum 10 % voor groep A en maximum 8 % voor groep B van het subsidiabele investeringsbedrag.

Bovendien wordt de meertewerkstellingssteun berekend op een maximum investeringsbedrag van 10 miljoen frank per extra arbeidsplaats én kan de subsidie per arbeidsplaats maximum 600.000 fr. bedragen.

5.4.5 Aanwerving van langdurig werklozen of personen die leven van het bestaansminimum

1. Bepaling subsidiepercentage of subsidiebedrag

Teneinde bijzondere aandacht te besteden aan de bestrijding van de langdurige werkloosheid wordt het bovenvermelde subsidiepercentage van 0,2 % per bijkomende arbeidsplaats verdubbeld wanneer de nieuwe aanwervingen worden gerekruteerd uit personen die langer dan 1 jaar werkloos zijn of die leven van het bestaansminimum of wanneer het gaat om een overgenomen werknemer in het kader van de overnamesteun (cf. 5.13). Deze verdubbeling betekent echter niet dat het subsidiepercentage in het tewerkstellingscriterium het maximum van 10 % voor groep A of 8 % voor groep B mag overschrijden.

Bovendien wordt de tewerkstellingssubsidie berekend op een maximum aanvaard investeringsbedrag van 10 miljoen frank per extra arbeidsplaats én kan de subsidie maximum 600.000 fr. bedragen per arbeidsplaats.

2. Attesten

Naast de bovenvermelde RSZ-attesten moet voor deze subsidie een attest overgelegd worden van de RVA waarbij bevestigd wordt dat de betrokken werknemers gedurende ten minste 1 jaar volledig uitkeringsgerechtigd werkloos waren, of een attest van het betrokken OCMW als de personen leven van het bestaansminimum. Deze subsidie wordt slechts toegekend als deze werknemers gedurende de vastgestelde periode volledig worden tewerkgesteld. Er wordt geen subsidie toegekend voor onvolledige periodes. Tevens moet een kopie van het personeelsregister, eensluitend verklaard door het gemeentebestuur, overgelegd worden.

5. 5 Strategisch belang

5.5.1 Bepaling van het subsidiepercentage

Het criterium strategisch belang van de investering geeft aanleiding tot 5 % subsidie voor groep A en 3 % voor groep B op voorwaarde dat aan één van de volgende voorwaarden voldaan is.

5.5.2 Voorwaarden

1. ondernemingen die zich een eerste maal op een KMO- of industriezone vestigen. Dit speciale criterium is enkel bij de aankoop of de oprichting van een bedrijfsgebouw van toepassing. Nieuw materieel dat terzelfder tijd wordt aangekocht, krijgt ook deze steun;

2. realisatie van technologisch hoogstaande producten of procédés of innovatieve productieprocedés (in het Vlaamse Gewest weinig geproduceerd of toegepast);

3. ondernemingen die deel uitmaken van een erkende cluster. In dit geval komen enkel die investeringen die aanwijsbaar verbonden zijn met de clusteroprichting of het clusterdoel voor de subsidie in aanmerking;

4. een toename van de omzet met minstens 25 % t.o.v. de referentieperiode, zijnde het tweede boekjaar voorafgaand aan de registratiedatum van de aanvraag. Bovendien moet, voor ondernemingen met minder dan 20 werknemers, het omzetcijfer met meer dan 10 miljoen frank stijgen. Voor de overige ondernemingen moet het omzetcijfer met meer dan 25 miljoen frank stijgen. Deze toename moet bewezen worden uiterlijk het eerste boekjaar na de realisatie van de investeringen (cf. 2.2.4).

Dit criterium geldt niet voor ondernemingen die starterssteun (cf. 5.8) krijgen of steun voor verstoorde bereikbaarheid ingevolge openbare werken (cf. 5.12);

5. een toename van de export buiten de Europese Unie met minstens 15 % t.o.v. de referentieperiode, zijnde het tweede boekjaar voorafgaand aan de registratiedatum van de aanvraag. Bovendien moet, voor ondernemingen met minder dan 20 werknemers, het exportcijfer met meer dan 6 miljoen frank stijgen. Voor de overige ondernemingen moet het exportcijfer met meer dan 15 miljoen frank stijgen. Deze toename moet worden bewezen uiterlijk het eerste boekjaar na de realisatie van de investeringen (cf. 2.2.4).

Dit criterium geldt niet voor ondernemingen die starterssteun (cf. 5.8) krijgen.

5. 6 Herlokalisatie vanwege dwingende milieuredenen

5.6.1 Bepaling subsidiepercentage

De subsidie vanwege het criterium «strategisch belang wegens een eerste vestiging op een KMO- of industriezone» kan met 5 % voor groep A en 3 % voor groep B worden opgetrokken als een vergunningsplichtige onderneming zich tevens moet herlokalisatie vanwege dwingende milieuredenen. De onderneming dient te voldoen aan de hiernavermelde bepalingen.

5.6.2 Definitie

Een vergunningsplichtige onderneming is een onderneming waarvan de inrichting behoort tot de eerste of tweede klasse. Deze ondernemingen moeten een voorafgaande en schriftelijke vergunning hebben van de bevoegde overheid voor ze hun activiteit aanvatten of hun inrichting veranderen (wijzigen, uitbreiden, toevoegen).

Meldingsplichtige ondernemingen, waarvan de inrichting behoort tot de derde klasse, kunnen de herlokalisatie-subsidie niet krijgen daar ze enkel een meldingsplicht hebben bij de gemeente en bijgevolg niet over een vergunning hoeven te beschikken.

Enkel gevestigde ondernemingen kunnen een herlokalisatiesubsidie krijgen. Nieuw opgerichte eenmanszaken of vennootschappen komen niet in aanmerking voor deze subsidie, tenzij deze ondernemingen de facto de voortzetting zijn van de te herlokalisatie onderneming.

5.6.3 Criteria

1. Een onderneming beschikt over een exploitatie- of milieuvergunning voor haar bestaande activiteiten en vraagt een nieuwe vergunning voor de uitbreiding of de wijziging van haar activiteiten. De nieuwe vergunning wordt geweigerd.

2. Een onderneming beschikt over een exploitatie- of milieuvergunning die echter eindigt innen afzienbare tijd. Een nieuwe vergunning zal wellicht geweigerd worden.

3. Een onderneming beschikt over een exploitatie- of milieuvergunning, maar deze dekt niet alle activiteiten die worden uitgeoefend of gaat van het stelsel van meldingsplichtige over tot vergunningsplichtige. De onderneming dient dan de situatie te regulariseren door een milieuvergunning aan te vragen voor deze activiteiten waarvoor nog geen vergunning werd verleend. Een milieuvergunning wordt geweigerd.

5.6.4 Voorwaarden

Voor de situaties vermeld onder 1 en 3 moet er een kopie worden overgelegd van de weigering tot het verlenen van een vergunning. Voor de situatie vermeld onder 2 hoeft er geen kopie van de weigering te worden overgelegd als de onderneming aan de hand van de milieureglementering kan aantonen dat haar vergunning geweigerd zal worden.

De subsidie wordt toegekend op voorwaarde dat er een milieuvergunning en/of bouwvergunning is verkregen voor de nieuwe vestigingsplaats, en dat de activiteiten waarvoor de vergunning werd geweigerd effectief worden uitgeoefend op de nieuwe vestigingsplaats.

De herlokalisatiesubsidie wordt niet toegekend wanneer de onderneming in het verleden bewust de milieureglementering naast zich neergelegd heeft.

5.7 Herlokalisatie van zonevreemde ondernemingen

De subsidie vanwege het criterium « strategisch belang wegens een eerste vestiging op een KMO- of industriezone » kan met 5 % voor groep A en 3 % voor groep B worden opgetrokken wanneer het gaat om een zonevreemde onderneming die verhuist naar een industriezone.

De onderneming legt een attest voor, afgeleverd door het gemeentebestuur of de administratie Ruimtelijke Ordening, waarin bevestigd wordt dat de bestaande vestigingsplaats als zonevremd gecatalogeerd wordt en dat voor de desbetreffende zonevreemde onderneming via een uitvoeringsplan (BPA, een sectoraal BPA, Y) geen uitbreiding mogelijk is.

5.8 Starters

5.8.1 Bepaling subsidiepercentage

Een subsidie van 7 % voor groep A en 5 % voor groep B kan worden toegekend aan beginnende zelfstandigen.

5.8.2 Voorwaarden

1. De starter(s) moet(en) zich voor de eerste maal als zelfstandige vestigen in de vorm van een nieuw opgerichte eenmanszaak, BVBA (besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid) of eenpersoons-BVBA (eenpersoons besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid). Alle andere vennootschapsvormen zijn uitgesloten.

2. Bij vestiging in de vorm van een nieuw opgerichte BVBA moeten minstens 50 % + 1 van de aandelen vanaf de oprichting op naam staan van de bovenvermelde natuurlijke personen.

Opmerking : voor de indiening van het dossier kan enkel de eenvoudige overdracht van aandelen tussen echtgenoten of samenwonende partners via het vennotenboek aanvaard worden wanneer blijkt dat niet werd voldaan aan de voorwaarde inzake meerderheidsaandeelhouder.

De aandelen moeten gedurende ten minste vijf jaar vanaf de aanvraag om expansiesteun op hun naam blijven.

3. De starter(s) moet(en) eveneens vanaf de oprichting van de vennootschap zaakvoerder zijn, de dagelijkse leiding van de onderneming waarnemen en onbeperkt bevoegd zijn voor het dagelijks bestuur.

4. Tevens moeten ze bij vestiging als zelfstandige in hoofdberoep of in bijberoep voldoen aan de wettelijke verplichtingen bij een Sociale Verzekeringskas voor Zelfstandigen of bij het Rijksinstituut voor Sociale Verzekering van Zelfstandigen.

5.8.3 Termijnen

De termijn waarbinnen de steun bij eerste vestiging verkregen kan worden, wordt bepaald op 48 maanden na de inschrijving in het handelsregister. In de gevallen waar een inschrijving in het handelsregister niet vereist is, wordt deze termijn bepaald op 48 maanden na aansluiting bij een Sociale Verzekeringskas voor Zelfstandigen of bij het Rijksinstituut voor Sociale Verzekering van Zelfstandigen.

5.8.4 Bewijs

Het bewijs van eerste vestiging moet geleverd worden door onmiddellijk bij de aanvraag een kopie toe te voegen van het handelsregister en een door het Rijksinstituut voor Sociale Verzekering van Zelfstandigen of door een Sociale Verzekeringskas voor Zelfstandigen uitgereikt attest waarop de datum vermeld staat van eerste aansluiting als zelfstandige in hoofd- of bijberoep.

Bij vestiging in de vorm van een vennootschap, moet eveneens een eensluidend verklaard afschrift van het vennotenboek en de oprichtingsakte bijgevoegd worden.

5.8.5 Andere bepalingen

1. Tijdens de eerste vijf jaar vanaf de aanvraag om expansiesteun mag de bestaande juridische vorm niet omgevormd of gewijzigd worden in een vennootschap die niet in aanmerking komt voor de steunverlening voor starters.

De omvorming van een eenmanszaak tot een BVBA (of omgekeerd) doet geen afbreuk aan het bijzonder regime voor starters, op voorwaarde dat de eigenaar van de eenmanszaak hoofdaandeelhouder wordt in de vennootschap, en er voldaan is aan voornoemde voorwaarden voor het toekennen van het voordelig stelsel. De vennootschap moet dezelfde beroepsactiviteit voortzetten als de eenmanszaak (of omgekeerd). De gesubsidieerde investeringen moeten worden ingebracht of overgenomen.

2. Als de starter vroeger al aangesloten was bij het Rijksinstituut voor Sociale Verzekering van Zelfstandigen of bij een Sociale Verzekeringskas voor Zelfstandigen als zelfstandige in hoofd- of bijberoep, kan hij/zij voor een nieuwe vestiging als zelfstandige geen aanspraak maken op de subsidie. Een vroegere aansluiting als helper doet geen afbreuk aan het bijzonder stelsel van startende zelfstandige.

Als de starter een eenmanszaak had die hij/zij voor de aanvraag om investeringssteun omvormt tot een BVBA (of omgekeerd), kan de steun worden toegekend als er voldaan is aan alle voorwaarden die vereist zijn om de steunverlening voor starters toe te kennen.

3. Bij vestiging van een startende zelfstandige, van wie de echtgeno(o)t(e) of samenwonende partner al een zelfstandig beroep uitoefent (aangesloten bij een Sociale Verzekeringskas voor Zelfstandigen of bij het Rijksinstituut voor Sociale Verzekering van Zelfstandigen), mag de activiteit van de startende zelfstandige niet tot dezelfde sector behoren als de activiteit van de echtgeno(o)t(e) of samenwonende partner.

4. De perso(o)n(en) die binnen de termijn van 48 maanden een andere beroepsactiviteit gaan(t) uitoefenen, kunnen/kan voor deze nieuwe beroepsactiviteit geen starterssteun krijgen, evenmin als de perso(o)n(en) die voorheen een van expansiesteun uitgesloten beroepsactiviteit hebben/heeft uitgeoefend en daarvoor aangesloten waren/was bij het Rijksinstituut voor Sociale Verzekering van Zelfstandigen of bij een Sociale Verzekeringskas voor Zelfstandigen of de perso(o)n(en) die al een bezoldigd mandaat in een vennootschap uitoefende(n).

5. 9 Subsidie in het kader van een stedelijk KO beleid (inbreidingssteun)

5.9.1 Bepaling subsidiepercentage

Een economische inbreidingssubsidie van 5 % voor groep A en 3 % voor groep B kan worden toegekend voor investeringen in een stedelijk gebied waar eerder al een economische activiteit plaatsvond, mits alle wettelijke verplichtingen zijn nageleefd en vooraf de nodige vergunningen verkregen zijn als deze voldoen aan de volgende voorwaarden.

5.9.2 Voorwaarden

1. Het moet gaan om de vestiging in een leegstaand pand (minstens 3 jaar leegstand) en/of op een vervallen terrein waar in de 3 voorgaande jaren geen economische activiteit plaatsvond.

2. De activiteit die wordt uitgeoefend moet een andere activiteit zijn dan die welke er vroeger plaatsvond.

3. Er mag geen verwantschap zijn tussen de huidige uitbater (aanvrager van de expansiesteun) en de vorige uitbater. Het moet gaan om een nieuwe initiatiefnemer.

4. De inbreiding moet steeds conform het lokale beleid zijn.

In het kader van inbreidingssteun wordt « stedelijk gebied » als volgt gedefinieerd :

stedelijke of gemeentelijke buurten zoals opgenomen in de Atlas van Achtergestelde Buurten in Vlaanderen en Brussel;

stedelijke of gemeentelijke buurten die een aaneengesloten geheel vormen van winkelstraten (geheel of gedeeltelijk), aanpalende straten, stegen, pleinen, Y, en waarvan het grootste gedeelte van de gevelbreedte langs de openbare weg wordt ingenomen door handelszaken of de dienstverlenende sector (incl. openbare diensten of instellingen);

de verbindingsstraten tussen voormelde buurten.

5. 10 Ecologie-investeringen

5.10.1 Definitie

Overeenkomstig de « Communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu », gepubliceerd in het publicatieblad van de Europese Gemeenschappen op 10 maart 1994 kan bij wijze van uitzondering een steun van forfaitair 20 % (exclusief de vrijstelling onroerende voorheffing) worden toegekend op de meerkosten van ecologisch waardevolle investeringen die gericht zijn op :

1. grondstoffenbesparing of hergebruik van grondstoffen of duurzaamheidsverbeteringen;

2. energiebesparende investeringen, voor zover hiermee aanzienlijke voordelen voor het milieu worden bereikt en de subsidie noodzakelijk is gelet op de kostenbesparing die door de investeerder wordt gerealiseerd; subsidie voor duurzame energiebronnen, waarvan de ontwikkeling bijzonder hoge prioriteit in de Europese Unie geniet, is ook van toepassing;

3. investeringen met aanzienlijke resultaten op het gebied van vermindering van milieubelastende effecten.

Deze investeringen moeten ten minste 500.000 fr. (en 300.000 fr. voor starters) of het subsidiebedrag moet ten minste 100.000 fr. (en 60.000 fr. voor starters) (cf. 5.2) bedragen om in aanmerking te komen. Als de ecologie-investering bestaat uit de aankoop van nog niet verplichte Euro-motoren door transportondernemingen gelden geen minimumdrempels.

De afschrijvingsaftrek geldt niet voor ecologie-investeringen.

5.10.2 Investeringen die in aanmerking komen

De investeringen die in aanmerking komen, zijn de installaties en uitrustingen die tot doel hebben hetzij de milieuvervuiling of -hinder te beperken of te beëindigen, hetzij de productiemethoden aan te passen met het oog op de bescherming van het milieu.

Gebouwen komen niet in aanmerking voor ecologiesteun. Slechts in hoogst uitzonderlijke omstandigheden en als ze absoluut noodzakelijk zijn voor het bereiken van de supplementaire milieudoelstellingen kunnen gebouwen in aanmerking komen.

Opmerkingen :

1. Voor het overige gelden de voorwaarden vermeld in de brochure niet-limitatieve lijst van ecologie-investeringen/zwarte lijststoffen.

Deze brochure kan opgevraagd worden bij de :

Afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid
Kleine Ondernemingen
(zelfde adres als hierboven)

2. Enkel de ecologie-investeringen die overeenstemmen met de bevoegdheden van de Vlaamse minister bevoegd voor Economie en KMO komen in aanmerking. Het gaat enkel om die ecologie-investeringen die een direct bedrijfseconomisch-ecologisch of energetisch nadeel willen verhelpen.

Zo zijn onder meer ecologie-investeringen die betrekking hebben op huisvuilverwerking en landbouwaangelegenheden (bv. mest) uitgesloten van de expansiesteun.

3. De tewerkstelling in de referentieperiode (cf. 1.1.1 en 5.4.3) moet behouden blijven gedurende minstens 2,5 aaneensluitende jaren na het beëindigen van de ecologie-investeringen.

5.10.3 Extra voorwaarden

De ecologie-investeringen moeten zich situeren op één van de volgende gebieden :

1. Aanpassing aan nieuwe verplichte milieunormen die in de toekomst opgelegd worden, en waarvoor de datum waarop ze van kracht worden al is vastgesteld.

Het betreft een subsidie voor investeringen die erop gericht zijn te voldoen aan nieuwe verplichte normen of andere nieuwe wettelijke verplichtingen, en de aanpassing betreffen van installaties en uitrustingen aan de nieuwe vereisten.

De subsidie is eenmalig en alleen voor installaties die gedurende ten minste 2 jaar voor het van kracht worden van de betrokken normen in bedrijf zijn geweest. Overeenkomstig het beginsel « de vervuiler betaalt » mag normaliter geen subsidie worden verleend voor de kosten die worden gemaakt om nieuwe installaties te laten voldoen aan verplichte normen.

Ondernemingen die er de voorkeur aan geven meer dan twee jaar oude installaties te vervangen door nieuwe die aan de nieuwe normen voldoen in plaats van de bestaande gewoon aan te passen, kunnen echter voor steun in aanmerking komen, en wel voor dat gedeelte van de investeringskosten dat de aanpassingskosten van de bestaande installaties niet overschrijdt.

Als voor dezelfde soort hinder of vervuiling zowel communautaire als nationale normen bestaan, dient voor de toepassing van deze bepaling de meest stringente norm in aanmerking te worden genomen.

2. Investeringskosten die verder reiken dan de huidige verplichte milieunormen.

Dit zijn investeringen die gericht zijn op het bereiken van een beduidend hoger niveau van bescherming van het milieu dan bij de verplichte normen is vereist. De hoogte van de subsidie die verleend wordt voor aanpassingen die verder gaan dan de normen, moet in verhouding staan tot de verbetering die dit voor het milieu betekent en tot de investering die hiervoor dient te worden gemaakt, d.w.z. belangrijke wezenlijke verbeteringen op milieugebied moeten worden aangetoond.

Als er op hetzelfde gebied zowel communautaire als nationale normen gelden, dient voor de toepassing van deze bepaling de meest stringente norm in aanmerking te worden genomen.

3. Subsidie in gevallen waar verplichte milieunormen ontbreken.

In gevallen waar verplichte of andere wettelijke normen ontbreken, kunnen ondernemingen die investeren om hun prestaties op milieugebied aanmerkelijk te verbeteren of deze op een lijn te brengen met die van ondernemingen van andere lidstaten waar verplichte normen gelden, in aanmerking komen voor subsidies, eveneens op voorwaarde dat het niveau in verhouding staat tot het behaalde effect (zie punt 2 hierboven).

Er bestaat een brochure niet-limitatieve lijst van ecologie-investeringen/zwarte lijststoffen waarbij praktisch wordt nagegaan welke investeringen ecologisch waardevol zijn.

Deze brochure kan opgevraagd worden bij de :

Afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid
Kleine Ondernemingen
(zelfde adres als hierboven)

5. 11 Tools at vendor

Er kan steun toegekend worden aan de industriële eerstelijnstoeleveranciers voor tools at vendor.

Tools at vendor zijn machines, outillering of werktuigen die eigendom zijn van de bouwheer en door deze ter beschikking worden gesteld van de toeleverancier.

Industriële eerstelijnstoeleveranciers zijn toeleveranciers die in de fabricage- of montagefasen, subsystemen of modules produceren, monteren en/of leveren bij een industriële onderneming met het oog op de integratie ervan in het eindproduct.

Eerstelijnstoeleveranciers zijn met de toegeleverde onderneming (de bouwheer) verbonden door een contract met een duurtijd die overeenstemt met de levensduur van bepaalde modellen.

Opmerking : deze steun wordt ook toegekend aan systeemoperatoren die gevestigd zijn in de onmiddellijke nabijheid van de bouwheer en die via « lopende band »-systemen, onderdelen toeleveren of bepaalde taken uitvoeren.

De steun bestaat uit :

1. Steun voor « tools at vendor » :

Het normaal vigerende steunregime geldt in de volgende gevallen :

bij een eerste vestiging in het Vlaamse Gewest van een toeleverancier;

bij uitbreiding van de activiteit van een gevestigde toeleverancier naar een nieuwe bouwheer.

Er wordt enkel meertewerkstellingssteun toegekend bij uitbreiding van de activiteit van een gevestigde toeleverancier bij een bestaande bouwheer.

Op de tools at vendor wordt geen afschrijvingsaftrek toegepast.

2. Steun voor investeringen uitgevoerd door de toeleverancier zelf :

Hier is het normaal vigerende steunregime van toepassing.

Indien er wordt geïnvesteerd in nieuwe uitrustingen en tools at vendor, wordt de afschrijvingsaftrek proportioneel in mindering gebracht van de nieuwe uitrustingen.

5. 12 Verstoorde bereikbaarheid ten gevolge van hinder door openbare werken

5.12.1 Bepaling subsidiepercentage

De investeringen uitgevoerd in een periode van verstoorde bereikbaarheid komen in aanmerking voor 5 % steun in groep A en 3 % in groep B.

5.12.2 Voorwaarden

1. Verstoorde bereikbaarheid van de onderneming ten gevolge van hinder door openbare werken gedurende minstens 3 aaneensluitende maanden moet worden aangetoond door een attest van het gemeentebestuur.

De verstoorde bereikbaarheid houdt in dat de toegang voor de klanten en leveranciers tot de lokalen bestemd voor de industriële, diensten- of handelsactiviteit wordt belemmerd.

2. De gemiddelde omzet tijdens deze periode ligt ten minste 25% lager dan de gemiddelde omzet die de begunstigde in dezelfde lokalen heeft gehad tijdens een referentieperiode die bestaat uit de 3 overeenkomstige maanden van het jaar dat aan de aanvang van de werken voorafgaat.

5. 13 Overname van een onderneming

5.13.1 Voorwaarden

Voor de overname van een onderneming kan meertewerkstellingssteun toegekend worden onder de volgende voorwaarden :

1. Voorwaarden m.b.t. de onderneming die wordt overgenomen :

De onderneming gevestigd in het Vlaamse Gewest, is failliet verklaard, in vereffening, het voorwerp van een aanvraag om gerechtelijk akkoord of een onderneming in moeilijkheden in de zin van artikel 9 van het KB van 7 december 1992.

De bestuurders of zaakvoerders van de onderneming die wordt overgenomen hebben geen familiale verwantschap tot en met de tweede graad met de bestuurders of zaakvoerders van de overnemende onderneming.

De overgenomen onderneming en de overnemende onderneming mogen geen economische of juridische verwantschap hebben, noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks.

De overgenomen onderneming mag niet behoren tot de lijst van de uitgesloten sectoren.

2. Voorwaarden m.b.t. de overnemende onderneming (= de overnemer) :

De overnemer is een kleine onderneming gevestigd in het Vlaamse Gewest. De grootte van de onderneming wordt enkel bepaald in hoofde van de overnemer (dus zonder de gegevens van tewerkstelling, jaaronzet, balanstotaal en onafhankelijkheids criterium samen te tellen met deze gegevens van de overgenomen onderneming).

De bestuurders of zaakvoerders van de overnemer hebben geen familiale verwantschap tot en met de tweede graad met de bestuurders of zaakvoerders van de onderneming die wordt overgenomen.

De overgenomen onderneming en de overnemer mogen geen economische of juridische verwantschap hebben, noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks.

De overnemer mag niet behoren tot de lijst van de uitgesloten sectoren, tenzij door de overname de hoofdactiviteit van de overnemer een aanvaardbare sector wordt.

3. Overname van tewerkstelling

De overnemer neemt ten minste 50 % over van de tewerkstelling in de exploitatiezetel van de onderneming die wordt overgenomen. Van dit percentage kan de minister overeenkomstig punt 7.3 afwijken.

De tewerkstelling wordt berekend op het ogenblik van het faillissement, de vereffening, de aanvraag om gerechtelijk akkoord of het verkrijgen van het statuut van een onderneming in moeilijkheden.

De overgenomen werknemers moeten worden tewerkgesteld in het Vlaamse Gewest.

Het bewijs van de overname van tewerkstelling wordt geleverd aan de hand van het personeelsregister van de overgenomen onderneming en van de overnemer.

4. Overname van vaste activa en nieuwe investeringen

De overnemer koopt een substantieel deel van de vaste activa van een exploitatiezetel van de onderneming, rekening houdend met de minima voorzien in punt 5.2.

De overname moet steeds gepaard gaan met een substantieel deel nieuwe investeringen die de levensvatbaarheid van de onderneming op termijn garanderen.

5.13.2 Subsidiabele investeringen

De overname van aandelen wordt niet gesubsidieerd, wel de overname van activa voor zover zij niet werden gesubsidieerd gedurende de laatste 3 jaar voor de overname.

Volgende vaste activa komen in aanmerking voor overnamesteun :

gebouwen;

materieel niet ouder dan 10 jaar;

immateriële investeringen.

Op de overgenomen vaste activa wordt geen afschrijvingsaftrek toegepast.

Enkel de nettoboekwaarde van de vaste activa op het ogenblik van de overname, beperkt tot de overeengekomen prijs, komt voor subsidiëring in aanmerking.

5.13.3 Steunberekening

Er wordt een meertewerkstellingssteun toegekend overeenkomstig punt 5.4.5 op de subsidiabele investeringen zoals bepaald in punt 5.13.2.

Opmerking : bij nieuwe investeringen door de overnemer geldt het normale vigerende steunregime. Bij de berekening van de meertewerkstellingssteun op de nieuwe investeringen wordt enkel rekening gehouden met de nieuw gecreëerde tewerkstelling (geen deel uitmakend van de overname).

5. 14 vervoer

In uitzonderlijke gevallen wordt voor ondernemingen met als maatschappelijk doel het vrachttransport een subsidie toegekend voor de aankoop van getrokken/rollend materieel :

1. ter stimulering van nieuw gecombineerd vervoer en belangrijke uitbreidingen : trein - vrachtwagen - zee- of binnenschip - vliegtuig.

Het moet hier gaan om een nieuwe lijn, nieuwe trafieken of een nieuw contract. Ook overheveling/omschakeling naar het gecombineerd vervoer komt in aanmerking. Hiervoor dienen wel de nodige bewijsstukken te worden overgelegd. De vermindering van het wegtransport ten voordele van andere transportdragers moet eveneens duidelijk worden aangetoond. De steun geldt bij aankoop van getrokken materieel.

Het getrokken materieel moet wel gedurende minimum 80% van de tijd aangewend worden voor het gecombineerd vervoer.

Er dient door de leverancier van het getrokken materieel geattesteerd te worden dat het getrokken materieel specifiek voor het gecombineerd vervoer geconstrueerd is.

Op dit specifiek materieel kan een forfaitaire steun van 15% worden toegekend. Hierbij geldt geen afschrijvingsaftrek.

Wel dient de voorwaarde inzake de minimuminvesteringsbedragen gerespecteerd te worden.

De tewerkstelling in de referentieperiode (cf. 1.1.1 en 5.4.3) moet gedurende minstens 2,5 aaneensluitende jaren behouden blijven na het beëindigen van de investeringen in gecombineerd vervoer.

2. ter herstructurering van een onderneming of groep met dien verstande dat :

een herstructureringsplan wordt overgelegd;

het aanbod beter op de vraag wordt afgestemd, voornamelijk door terzelfder tijd de capaciteit af te bouwen in deelsectoren met een overaanbod, het beter benutten van de capaciteit, de omschakeling van louter weg- naar gecombineerd transport, samenwerkingsverbanden, enz.;

3. ter stimulering van onderzoek en ontwikkeling (O & O), zoals bv. onderzoek naar het gebruik van nieuwe lostechnieken in het gecombineerd vervoer, enz.;

4. voor ecologie-investeringen (enkel de meerkosten worden aanvaard), zoals bv. de meerkosten van nog niet verplichte Euro-motoren;

5. investeringen in telematica die voortvloeien uit clusterverbanden (cf. 5.5.2.3) :

kunnen gesubsidieerd worden in het kader van strategisch belang. Dit impliceert dat de opgelegde minimumbedragen en de afschrijvingsaftrek van toepassing zijn. Om tot de minimumdrempel te komen voor investeringen in communicatietechnologieën kunnen de investeringen in rollend materieel in aanmerking komen.

HOOFDSTUK VI. — *Uitbetaling van de steun*

6. 1 Wijze van uitbetaling

De subsidie wordt uitbetaald in de vorm van een rentetoelage of een kapitaalpremie.

Een rentetoelage wordt toegekend op beroepsinvesteringen gefinancierd met subsidiabele vreemde middelen. Een kapitaalpremie wordt toegekend op beroepsinvesteringen gefinancierd met subsidiabele eigen middelen. Voor wat onder subsidiabele vreemde en eigen middelen wordt verstaan, wordt verwezen naar Hoofdstuk 4.

Als bij het nemen van een beslissing zowel een rentetoelage als een kapitaalpremie kan worden toegekend, wordt de kapitaalpremie wanneer deze minder bedraagt dan

200.000 fr. samen en op analoge wijze als de rentetoelage uitbetaald. In het bedrag van 200.000 fr. is niet de meertewerkstellingssteun begrepen.

6. 2 Uitbetalingsmodaliteiten

6.2.1 Rentetoelage

De rentetoelage wordt uitbetaald in twee gelijke schijven.

Voor de uitbetaling van de rentetoelage dienen de kredietinstellingen of de leasingmaatschappijen schuldvoorwaarden in.

De eerste schijf van de rentetoelage kan op z'n vroegst zes maanden na de beslissing tot toekenning van de subsidie uitbetaald worden én nadat 50 % van de investering gerealiseerd is.

De tweede schijf van de subsidie kan op z'n vroegst vijftien maanden na de beslissing tot toekenning van de subsidie uitbetaald worden én nadat het investeringsprogramma volledig gerealiseerd werd.

De financiële instelling behoudt haar volle verantwoordelijkheid conform het protocol tussen het Vlaamse Gewest en de Vereniging der Banken of Leasingmaatschappijen.

De uitbetaling van de meertewerkstellingssteun kan op z'n vroegst gelijktijdig aangevraagd worden met de aanvraag om uitbetaling van de tweede schijf van de rentetoelage op de daartoe bestemde schuldvoorwaarden, ingediend door de kredietinstelling of de leasingmaatschappij.

Als alleen een principiële rentetoelage voor meertewerkstelling werd toegekend kan deze op z'n vroegst uitbetaald worden vijftien maanden na de beslissingsdatum en nadat het investeringsprogramma volledig gerealiseerd werd.

Als de toegekende rentetoelage meer zou bedragen dan de rentelast van het krediet of van de leasing die de aanvrager moet betalen gedurende de eerste vijf jaar, wordt de rentetoelage teruggebracht tot de te betalen rentelast. De kredietinstelling of de leasingmaatschappij moet de administratie in dat geval op de hoogte stellen.

In geval steun werd verleend voor omzet- of exportstijging (cf. 5.5) dient eveneens het bewijs geleverd te worden van deze stijging, vooraleer kan overgegaan worden tot de uitbetaling van de tweede schijf.

6.2.2 Kapitaalpremie

De kapitaalpremie wordt op z'n vroegst uitbetaald drie maanden na de beslissing als bewezen is dat de investering op dat ogenblik met eigen middelen betaald is.

In geval steun werd verleend voor omzet- of exportstijging (cf. 5.5) dient eveneens het bewijs geleverd te worden van deze stijging vooraleer tot uitbetaling kan overgegaan worden.

De aanvrager (aanvraagster) moet zelf uiterlijk 2,5 jaar na deze beslissing schriftelijk de uitbetaling vragen van de kapitaalpremie; de aanvraag dient gericht te worden aan :

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Administratie Economie
Afdeling Inspectie Economie
Markiesstraat 1 te 1000 Brussel
tel. : (02)553 37 85
fax : (02)553 38 67

Een kapitaalpremie wordt in een keer uitbetaald. Een kapitaalpremie als gevolg van bewezen meertewerkstelling kan op z'n vroegst gelijktijdig uitbetaald worden met de uitbetaling van de basiskapitaalpremie.

Als alleen een principiële kapitaalpremie voor meertewerkstelling werd toegekend, wordt deze uitbetaald na overlegging van de RSZ-attesten overeenkomstig de procedure zoals beschreven in 5.4.2 en 5.4.3 en nadat het bewijs van de volledige realisatie van het investeringsprogramma geleverd werd.

6.2.3 Versnelde uitbetaling ten gevolge van de overstromingen

1. Voorwaarden

De ondernemingen die getroffen zijn door de overstromingen van 13, 14 en 15 september 1998 en gelegen in de gebieden bepaald bij het koninklijk besluit van 18 september 1998 (BS 19 september 1998), gewijzigd bij koninklijk besluit van 13 oktober 1998 (BS 29 oktober 1998), kunnen genieten van een versnelde uitbetaling.

De aanvraag tot versnelde uitbetaling wordt ingediend bij de afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid voor 1 november 1999. Deze aanvraag bevat een verklaring op eer dat de investeringen beschadigd of verloren zijn gegaan door de overstromingen en het bewijs dat een aanvraag tot vergoeding is ingediend bij het Rampenfonds.

2. Versnelde uitbetaling

De eerste schijf kan onmiddellijk uitbetaald worden bij bewezen opstart van de investeringen.

De tweede schijf kan uitbetaald worden indien de initiële voorwaarden voldaan zijn om de eerste schijf te bekomen. Indien de kapitaalpremie in één schijf wordt toegekend, wordt een opsplitsing gemaakt in twee schijven. Namelijk een voorschot bij de opstart van de investeringen van 50 % en een tweede schijf van 50 % indien de voorwaarden voldaan zijn om de kapitaalpremie te verkrijgen.

Opgelet : Wat betreft de uitbetaling van de meertewerstellingssteun geldt de procedure zoals beschreven in 5.4.2 en 5.4.3.

6. 3 Kennisgeving van de beslissingen

De beslissingen betreffende rentetoelage worden meegedeeld aan een of meer kredietinstellingen en/of leasingmaatschappijen die de aanvraag hebben meeondertekend. Tevens wordt een afschrift van ieder van deze beslissingen naar de onderneming gestuurd.

De beslissingen betreffende kapitaalpremie worden gestuurd naar de onderneming. Als de aanvraag werd ingediend door een kredietinstelling, wordt eveneens een exemplaar naar deze instelling gestuurd.

De beslissingen betreffende vrijstelling van de onroerende voorheffing worden meegedeeld aan de onderneming. Bij positieve beslissingen wordt tevens het ministerie van Financiën, hoofdbestuur van het Kadaster, op de hoogte gesteld.

6. 4 Controleopdrachten van de kredietinstellingen

6.4.1 Vrijgeven van het krediet

De kredietinstelling mag het krediet pas vrijgeven naarmate de onderneming bewijsstukken kan overleggen van de realisatie van de ingediende investeringen.

Bovendien mag de instelling het krediet pas volledig vrijgeven als er geen achterstallige fiscale schulden zijn.

Als dit wel het geval is, moet het krediet worden geblokkeerd voor een bedrag gelijk aan de fiscale schulden.

6.4.2 Realisatie van de investeringen

De kredietinstelling moet alle maatregelen treffen om de planmatige realisatie van de ingediende investeringen op de voet te kunnen volgen.

In geval steun werd verleend voor strategisch belang ingevolge omzet- of exportstijging dienen deze criteria opgevolgd te worden.

Belangrijke wijzigingen aan het investeringsprogramma moet zij onverwijld meedelen aan de administratie.

HOOFDSTUK VII. — *Herzieningen & terugvorderingen*

7. 1 Herzieningen

7.1.1 Duurder investeringsprogramma

De toegekende rentetoelage en/of kapitaalpremie worden niet herzien als achteraf blijkt dat de investeringen duurder zijn uitgevallen dan oorspronkelijk was gepland.

7.1.2 Aanvaardbare wijzigingen in het programma

Wijzigingen in het kader van een investeringsprogramma waarover al werd beslist mogen aanvaard worden zonder dat dit een verhoging van de investeringssteun tot gevolg mag hebben.

7.1.3 Niet-aanvaardbare verhoging van het programma

Als een investeringsdossier eenmaal is ingediend, kan geen verhoging van het investeringsprogramma aanvaard worden.

7. 2 Terugvorderingen

(volgens art. 4 van het besluit van de Vlaamse regering van 19 januari 1994 tot uitvoering van art. 16 van het decreet van 15 december 1993 tot bevordering van de economische expansie in het Vlaamse Gewest met betrekking tot kleine ondernemingen)

7.2.1 Wijziging oorspronkelijke kredietvoorwaarden

Als er zich een wijziging voordoet in de oorspronkelijke kredietvoorwaarden, dient de administratie hiervan door de kredietinstelling in kennis te worden gesteld. De hierna volgende gevallen kunnen zich voordoen met daarbij telkens de te nemen maatregelen inzake rentetoelage.

1. Vervroegde terugbetaling van het krediet met eigen middelen

Ongeacht de verlopen termijn inzake rentetoelage : stopzetting van de rentetoelage met behoud van de al uitgekeerde subsidie, maar geen verdere uitbetaling van de eventueel nog resterende subsidie.

2. Behoud of vervanging van een investeringskrediet door een nieuw termijnkrediet (eventueel bij een andere financiële instelling) met vermindering van de rentevoet

Ongeacht de verlopen termijn inzake rentetoelage : behoud van de uitgekeerde subsidie, terwijl de nog resterende subsidie verder wordt uitbetaald (eventueel via de andere financiële instelling).

3. Vervanging van het investeringskrediet door een ander krediet dan een termijnskrediet (b.v. kaskrediet)

Stopzetting van de rentetoelage en behoud van de uitgekeerde subsidie.

7.2.2 Vervreemding van de gesubsidieerde investering

1. In geval van vervreemding van de gesubsidieerde goederen of als hun oorspronkelijke bestemming of gebruik wordt gewijzigd, vervalt het recht op de genoten steun en moet deze worden terugbetaald. Dit gebeurt als de vervreemding of wijziging van de aanvankelijke bestemming of de vastgestelde gebruiksvoorwaarden plaatsvindt binnen een periode van 3 jaar die ingaat op de datum van de registratiedatum van de aanvraag.

Deze bepaling geldt niet voor de investeringsgoederen die, op datum van de vervreemding of wijziging van de bestemming of het gebruik, boekhoudkundig volledig zijn afgeschreven.

De begunstigde of de kredietinstelling moet de administratie van voormelde wijzigingen onmiddellijk in kennis stellen.

2. Het genot van de al uitgekeerde steun kan behouden blijven, wanneer de vervreemding of de wijziging van de aanvankelijke bestemming of de vastgestelde gebruiksvoorwaarden het gevolg is van overmacht. Als overmacht kunnen o.m. beschouwd worden : het overlijden, een ziekte of arbeidsongeval (met levenslange arbeidsongeschiktheid als gevolg, te bewijzen door een doktersattest) van :

ofwel de bedrijfsleider-eigenaar van een eenmanszaak of zijn meewerkende echtgenote;

ofwel de hoofdaandeelhouder van een vennootschap die de dagelijkse leiding waarneemt van de onderneming (bv. zaakvoerder in geval van een BVBA, eenpersoons-BVBA; gedelegeerd bestuurder in geval van een NV).

3. Het genot van de al uitgekeerde steun kan eveneens behouden blijven, wanneer de vervreemding of de wijziging van de aanvankelijke bestemming of de vastgestelde gebruiksvoorwaarden vooraf door de Vlaamse minister, bevoegd voor het economisch beleid, werd goedgekeurd.

In de gevallen waarin die goedkeuring niet werd verkregen, moeten de begunstigten aan de overheid de ontvangen kapitaalpremies alsook de rentetoelagen die op rekening van de kredietinstelling werden gestort, om deze in de mogelijkheid te stellen de vermindering van de rentevoet toe te staan, terugbetalen.

Zij moeten ook het bedrag van alle belastingen betalen waarvan zij werden vrijgesteld bij toepassing van de vrijstelling van de onroerende voorheffing.

7.2.3 Onvolledige informatie

De genoten steun moet eveneens worden teruggegeven, als vaststaat dat de tegemoetkomingen niet toegekend zouden zijn als de begunstigde juiste en volledige inlichtingen had verstrekt.

De onderneming die expansiesteun aanvraagt kan - overeenkomstig de wet van 7 juni 1994 tot wijziging van het KB van 31 mei 1933 - strafbaar gesteld worden als ze :

subsidies aanvaardt of behoudt hoewel ze weet (of behoort te weten) dat ze daarop geen of slechts gedeeltelijk recht heeft;

wetens en willens onjuiste of onvolledige verklaringen aflegt; subsidies gebruikt voor andere doeleinden dan die waarvoor ze werden verkregen.

7.2.4 Collectief ontslag

De steun kan teruggevorderd worden bij het niet naleven van de informatie- en raadplegingsprocedures in geval van collectief ontslag (besluit van de Vlaamse regering van 28 april 1998 tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse regering van 19 januari 1994 tot uitvoering van het decreet van 15 december 1993 tot bevordering van de economische expansie in het Vlaamse Gewest met betrekking tot de kleine ondernemingen). De niet naleving van de informatie- en raadplegingsprocedures in geval van collectief ontslag moet zich hebben voorgedaan binnen een periode van 5 jaar die ingaat op de registratiedatum van de aanvraag.

7.3 Afwijkingen

De bevoegde minister kan uitzonderlijk en mits motivering afwijkingen toestaan op bepaalde modaliteiten zoals de start- en streefdatum van de investeringen, de referentieperiode voor het berekenen van de tewerkstelling, het betalingsritme van de steun, wijzigingen in het investeringsprogramma, Y, evenwel zonder de geest van deze richtlijnen te ondermijnen.

De bevoegde minister kan tevens bijkomende striktere voorwaarden opleggen om te voorkomen dat een « verschuiving » van de tewerkstelling in bepaalde deelsectoren zich voordoet of indien zij zich voordoet, beslissen dat er geen tewerkstellingssteun wordt toegekend.

Quasi hetzelfde geldt indien bevoegde instanties bijzondere marktomstandigheden, concurrentievervalsingen of marktsaturaties vaststellen. Deze laten de bevoegde minister toe de steun aan een onderneming te beperken of zelfs (deel)sectoren tijdelijk uit te sluiten van steun.

HOOFDSTUK VIII. — *Vrijstelling van de onroerende voorheffing*

8.1 Bepaling

De vrijstelling van de onroerende voorheffing kan worden toegekend aan alle ondernemingen die behoren tot groep A, of aan startende ondernemers (cf. 5.8) en die bovendien een rentetoelage en/of kapitaalpremie krijgen.

De duur van de vrijstelling bedraagt vijf jaar.

Deze vrijstelling geldt voor de gebouwen, het materieel en de uitrusting, onroerend van nature of door bestemming, ingeschreven in de kadastrale legger.

De vrijstelling van de onroerende voorheffing gaat in op 1 januari volgend op de ingebruikneming van de gesubsidieerde investering.

8.2 Wijze van aanvraag

De vrijstelling van de onroerende voorheffing moet in de regel gelijktijdig aangevraagd worden met de aanvraag tot rentetoelage en/of kapitaalpremie op het daartoe bestemde aanvraagformulier.

Voor de overige modaliteiten gelden dezelfde richtlijnen als die welke van toepassing zijn voor rentetoelage en/of kapitaalpremie.